І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 6-го ЧЕРВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JUNE 6, 1974 No. 105. VOL. LXXXI.

Відбудеться Перший З'їзд Українських Видавництв, Книгарень і Бібліотекарів ЗСА і Канади

З очолюваної д-ром Дмитром Штогрином Головної Управи Товариства Українських Бібліотекарів Америки інформують, що в днях 6 і 7-го липня цього року відбудеться, з ініціятиви цього Т-ва, Перший З'їзд Українських Видавництв, Книгарень і Бібліотекарів ЗСА і Канади. З'їзд відбудеться в приміщеннях новозбудованого хмаросягу Українського Народного Союзу в Джерзі Ситі і на його програмі, крім формальностей, є два панелі з доповідями на такі теми: „Сьогоднішній стан українікм в книгозбірнях ЗСА і Канади", „Можливості майбутнього росту українських книгозбірень ЗСА і Канади та україніки в американських і канадських книгозбірнях", „Українські видавництва і книгарні та їхній зв'язок з українським і чужим ринками з друкованого слова", „Система закупу матеріялів в американських і канадських бібліотеках", „До реального культу українського друковано г о слова в українській спільноті", „Роля української преси в розбудові популяризації української книжки", „Питання розбудови ринку збуту української книги в ЗСА і Канаді" та „Можливість організації стабільного координаційного центру українських видавництв, книгарень і бібліотекарів". Опісля на порядку нарад є вибір окремої Комісії для створення такого Координаційного центру.

Під час З'їзду в приміщеннях, де він відбуватиметься, буде влаштована виставка „Мистецтво української книги" — мистецького оформлення видань та екслібрісів.

Відбувається симпозіюм у справі винищування жидів нацистами

Ню Йорк. — У понеділок 3-го червня, тут в єпископальній катедрі св. Івана розпочався міжнародний 4-денний симпозіюм, який має на меті простудіювати „повне значення" винищення кількох мільйонів жидів нацистами перед і під час Другої світової війни. Симпозіюм, який має назву „Авшвіц: початок нової ери", відкритий для публіки. Парох катедри св. Івана та організатор цього симпозіюму, о. Джеймс Мортон, повідомив, що в ньому братиме участь понад 40 науковців і духовних осіб з різних країн світу. Він сказав кореспондентам, що багато осіб, які не є жидами та мають менше ніж 30 років, навіть не знають про те, що діялося в Авшвіці та інших нацистських концентраційних таборах. Метою симпозіюму, сказав о. Мортон, є поінформувати цих молодих людей про злочини режиму, який, замість вживати свої ресурси для добра людства, поповняв „демовічні злочини".

Сенатор Персі в обороні радіопересилань „Вільна Европа" і „Свобода"

Вашингтон. — Сенатор Чарлс Г. Персі, республіканець з Іллиной, виступаючи в обороні радіопересилань „Вільна Европа" і „Свобода", заявився за абсолютною конечністю продовжування передач обидвох радіостанцій аж до часу, коли наступлять виразні зміни в політиці комуністичних країн. Своє свідчення в користь обидвох радіостанцій Персі склав перед Сенатською Комісією зв'язків з закордоном в дні 30-го травня ц.р. Подібне свідчення в користь радіопересилань склали також Дейвід Абшір, керівник департаменту інтернаціональних радіопередач; Фой Колер, колишній амбасадор ЗСА в Москві; Томас Квін, відомий адвокат, і професор Джон Ровч, відомий автор колюмніст.

Сенатор Персі відмітив, що радіостанції є крайньо необхідні, бо вістки і політичні інформації заборонені в країнах Східньої Европи і в Совєтському Союзі.

У 80-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

ЗДОБУТКИ ОБЛАСТЕЙ У ЧЛЕНСЬКІЙ КАМПАНІЇ В ТРАВНІ 1974 РОКУ

ОРГАНІЗАТОР ОКРУГА С. Гавриш

	Кільк. Від.	Прид. у травні	Разом 1974
Філядельфія	37	38	242
Нюарк	22	12	98
Перт Амбой	12	4	58
Аллентавн	12	10	58
Балтимор	9	12	49
Пассейк	7	12	31
Джерзі Сіті	11	16	86
Шамокин	20	29	78
Вилкс Бери	9	9	78
Скрентон	9	3	16
Разом:	148	138	728

ОБЛАСТЬ ОКРУГ

	Кільк. Від.	Прид. у травні	Разом 1974
Чикаго	35	46	193
Клівленд	20	11	89
Янгставн	9	3	9
Детройт	20	12	135
Разом:	84	72	426

В. Оріховський

	Кільк. Від.	Прид. у травні	Разом 1974
Боффало	10	9	40
Ню Йорк	34	37	179
Рочестер	9	9	62
Сиракюзи-Ютика	13	37	117
Трой	7	6	70
Разом:	73	98	468

Область Нової Англії

	Кільк. Від.	Прид. у травні	Разом 1974
Бостон	5	11	24
Ню Гейвен	19	22	76
Вунсакет	6	3	17
Разом:	30	36	117

В. Дідюк (Схід Канади)

	Кільк. Від.	Прид. у травні	Разом 1974
Торонто	25	51	138
Монтреаль	10	31	110
Ніягара	9	17	86
Разом:	44	99	334
Захід Канади	19	32	65

Округи без обласних організаторів в Америці

	Кільк. Від.	Прид. у травні	Разом 1974
Міннеаполіс	7	6	18
Піттсбург	19	29	95
Центральна	6	9	34
Ст. Луіс	7	4	4
Разом:	39	48	151
Необ'єднані Відділи	20	—	18
Загальна сума	456	523	2,307

Експерти підтверджують своє становище щодо прогалин в магнетофонному записі

Вашингтон. — У вівторок, 4-го червня, федеральний суд оприлюднив звіт групи експертів, в якому вони повторюють свої попередні твердження з січня ц. р., що 18-хвилинна прогалина в магнетофонному записі розмови президента Ніксона в справі Вотергейту була спричинена бодай 5-ма, а може й 9-ма вимазаннями. Новий звіт цих експертів, з яких три були призначені Білим Домом, а три спеціяльним прокуратором Леоном Яворським, заперечив твердження іншого експерта Білого Дому, д-ра Майкела Гекера із Стенфордського Дослідного Інституту, який заявив, що існує можливість, що вимазання було частинно спричинене дефектом у магнетофонній машині, з допомогою якої особиста секретарка Президента Р. М. Вудс переслухувала магнетофонні записи та робила з них транскрипції. Натомість 6 експертів твердять, що магнетичні знаки" на стрічці доказують, що ці вимазання були спричинені ручною маніпуляцією апарату та що усунення запису наступило в наслідок кількакратних зусиль. Таким чином ці експерти заперечили також первісне твердження Білого Дому, що частина розмови між президентом Ніксоном і його колишнім дорадником Г. Р. Галдеманом була нехотячи вимазана секретаркою Президента, коли вона, говорячи на телефоні, нехотячи продовжувала тримати ногу на педалі, який включує та виключує магнетофонну машину. Але ці експерти зазначили, що їхній звіт не робить висновку, чи вимазано цю розмову навмисно, чи нехотячи, як також не старається доказати, хто міг це зробити.

Чарлс Колсон признався до вини, співпрацюватиме з прокуратурою

Вашингтон. — Чарлс Колсон, колишній спеціяльний правний дорадник президента Ніксона, в понеділок, 3-го червня, признався, що старався „перешкодити судочинству" під час судової розправи над Даніелом Еллсбергом, викрадачем т. зв. „Пентагонських документів". Колсон також погодився співпрацювати із спеціяльним Вотерґейтським прокуратором Леоном Яворським і свідчити перед Юридичною комісією Палати Репрезентантів, яка розглядає можливості формального обвинувачення („імпічменту") президента Ніксона. В заміну за цю співпрацю, прокуратура обіцяла зняти інші обвинувачення проти Колсона, наприклад, погодилася не судити його за здогадну причетність до спроб затаїти Вотерґейтську аферу та за влом до канцелярії психіятра Луїса Філдінґа, який лікував Даніела Еллсберґа.

Колсон специфічно признався, що під час судової розправи над Еллсберґом він поширював інформації, які мали на меті дискредитувати характер Еллсберґа та його адвокатів і в такий спосіб вплинути на вислід цієї розправи. Як відомо, обвинувачення проти Еллсберґа були відкинені через „нелеґальне втручування" Уряду.

Коментатори вказують, що згода Колсона „співпрацювати вповні" може мати серйозні наслідки на вислід слідств, які переводять прокуратор Яворський та Юридична комісія, бо Колсон був одним з найближчих дорадників президента Ніксона та брав участь в багатьох таємних нарадах персоналу Білого Дому.

Найвищий Суд зрівняв жінок з мужчинами щодо платні

Вашингтон. — Хоча Конґрес ще 10 років тому проголосував закон, що працедавці мусять платити жінкам таку саму платню як чоловікам за ту саму роботу, то щойно в понеділок, 3-го червня, Найвищий Суд ЗСА, голосами 5 проти 3-ох, підтримав конституційність цього закону. Специфічно Найвищий Суд рішив, що фірма „Корнінґ Ґлесс Воркс" не може платити більше інспекторам - чоловікам, які працюють вночі, ніж платить інспекторам-жінкам, які працюють в день, бо жінки виконують ту саму працю, що чоловіки. Але рішення Найвищого Суду не стосується тільки фірми „Корнінґ Ґлесс", а змусить всіх працедавців підвищити платні жінок до рівня чоловіків. Досі дуже часто траплялося, що жінка одержувала багато нижчу платню тільки тому, що вона жінка, хоча виконувала ту саму роботу, що мужчина.

Палата Репрезентантів вимагає від Ганою більше інформацій про пропавших американських вояків

Вашингтон. — Палата Репрезентантів у понеділок, 3-го червня, проголосувала резолюцію, в якій вимагає від Північного В'єтнаму більше інформацій про „пропавших без вісті" американських вояків. У цій резолюції Палата заявила, що Ганой, а також комуністичні партизани В'єтконґ, не дотримуються постанови паризького мирового договору відносно передання американським чинникам всіх можливих інформацій про пропавших, або погиблих у В'єтнамській війні. У резолюції, яка пройшла одноголосно, конґресмени також закликають американський уряд не призначувати жадної допомоги для Північного В'єтнаму та не робити старань поліпшити відносини з Ганоєм і В'єтконґом поки вони не докажуть, що справді роблять все можливе в справі пропавших американських вояків. Понад 1,000 американських вояків ще далі є на листі „пропавших без вісті" на території Північного В'єтнаму, Камбоджі, Лаосу та Південного В'єтнаму.

РІДНОШКІЛЬНА ЗАБАВА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сіті. — Місцеві Школа Українознавства і Т-во „Рідна Школа", під протекторатом Відділу УККА, влаштовують цієї суботи, 8-го червня о год. 8:30 вечора у великий залі Народного Дому при Фліт вулиці Весняну Рідношкільну Забаву із презентацією абсольвентів „Рідної Школи". Гратиме оркестра „Мрія". Вступ для молоді — один доляр. Організатори забави сподіються, що місцеві і довколишні громадяни своєю участю в цій рідношкільній імпрезі дадуть їм моральну і матеріяльну підтримку для продовжування і розгортання їхньої корисної праці.

Понад більйон долярів заробив СССР на енерґетичній кризі

Москва. — З опублікованих даних про совєтську зовнішню торгівлю видно, що минулий рік для СССР був незвичайно корисним власне з уваги на важку енерґетичну кризу, яка охопила всі західні держави у висліді арабського ембарґо на експорт нафти. Як відомо, Москва підтримувала ідею такого ембарґо і, як припускають, була його автором, але не було відомо, як совєтські лідери вирішили використати це ембарґо для себе. Тепер виявляється, що Москва використала ембарґо у двох напрямках: збільшення продукції нафти і експорту на яких 10 відсотків і підвищення ціни на нафту і нафтові продукти на три з половиною разів порівняно з 1972 роком. Особливо корисною для СССР була торгівля з Голляндією, куди СССР спрямував експорт нафти в першу чергу, користаючи з суцільного арабського ембарґо на доставу нафти до Голляндії. У висліді такої політики і того роду торговельних операцій зиски СССР в 1973 році збільшилися порівняно з 1972 роком на 44 відсотків, досягнувши суми 2.4 більйона долярів порівняно з 1.7 більйона в 1972 році. Експорт нафти збільшився з 107 до 118.3 мільйона метричних тони. Додатковий зиск СССР одержав майже виключно у висліді торговельних операцій із західніми країнами.

„Правда" вважає відвідини президента Ніксона в СССР за „дальший позитивний крок"

Москва. — Крім офіційного комунікату про те, що до СССР з візитою приїздить президент ЗСА Р. Ніксон, совєтська преса не присвячує надто багато уваги цій візиті. На відзначення, однак, заслуговує коментар В. Большакова в газеті „Правда" з 2 червня, який у своєму огляді „Міжнародний тиждень" пише м.ін. також і про заповіджений на 27 червня приїзд до СССР президента Ніксона. Цей приїзд і чергову американсько-совєтську вершинну конференцію совєтський коментатор розглядає як дальший позитивний крок на шляху переходу „від політики конфронтації до політики переговорів". За словами В. Большакова, „чергова візита президента ЗСА в СССР відкриває можливості для продовження совєтсько-американського діялогу щодо ряду актуальних питань двосторонніх і міжнародних відносин. Політика розвитку співробітництва ЗСА і СССР, яку щораз то краще починають розуміти все ширші кола американського суспільства, відповідає життьовим інтересам совєтського і американського народів, інтересам закріплення миру у всьому світі. Характерно, що противники республіканців — видні представники Демократичної партії виступили в останньому часі з заявами, в яких підтримують візиту Р.Ніксона до СССР, а також підтримують дальші заходи на шляху досягнення домовлення між Совєтським Союзом і З'єдиними Стейтами Америки про ограничення стратегічного узброєння, атомових випробовувань, в питаннях розвитку торгівлі, надання для СССР кредитів на базі компенсаційних операцій".

Ізраїльський парлямент затвердив новий уряд

Єрусалим. — В Ізраїлі з відходом від керми державою прем'єр-міністра Ґолди Меїр закінчилася ціла доба в існуванні Ізраїля, на яку вирішальний вплив мали жидівські еміґранти. З приходом до влади уряду під проводом вже народженого в Палестині ізраїльського політика Іцака Рабіна відкривається нова сторінка в ізраїльській історії, чому дав вислів сам новий прем'єр-міністер Рабін, одержавши 3 червня вотум довір'я в парляменті. З його інсталяцією на пості голови уряду, в Ізраїлі закінчився період відносної непевности, що має особливу вагу в сучасній ситуації, коли Ізраїль є перед складними мирними переговорами з арабськими державами у Женеві. Новий прем'єр поінформував, що Ізраїль шукатиме погодження з арабськими державами, але не з Палестинським Визвольним Фронтом. Він також заявив, що в ніякому випадку Ізраїль не вернеться до кордонів з перед війни в 1967 році.

В Україні „перевиконано" виробничі пляни

Київ. — Аґенство РАТАУ повідомило 1 червня ц. р., що „промисловість України достроково виконала плян п'яти місяців 1974 року". У повідомленні відзначується, що промислові підприємства України на 30 травня „виконали плян п'яти місяців 1974 року по обсягу реалізації промислової продукції і випуску більшости найважливіших видів виробів. Понад п'ятимісячний плян буде вироблено на сотні мільйонів карбованців різної продукції, в тому числі видобуто велику кількість нафти і газового кондесату, газу природного, вугілля, вироблено мінеральних добрив, соди каустичної, сірчаної кислоти, продукції машинобудування, лляних і шовкових тканин, панчішно-шкарпеткових і швейних виробів, м'яса і масла тваринного з державної сировини та інших товарів народного споживання". Покищо у совєтській пресі немає ніяких докладніших ні даних, ні коментарів на цю тему.

Переможці фестивалю „Київська весна"

Київ. — Т. зв. всесоюзний фестиваль мистецтв „Київська весна 74", що відбувся в Києві та інших містах і селах України з участю мистецьких інших республік СССР, закінчився признанням нагород і відзначень для шости мистецьких ансамблів. Почесні грамоти Верховної ради УССР одержали: Державний московський хор, Державний ансамбль пісні і танцю Вірменської ССР, Державний Красноярський ансамбль танцю Сибіру. Грамоти Верховної ради УССР одержали: Оркестра народної музики Молдавської ССР „Флуераш", Державний ансамбль танцю Таджицької ССР „Лола", Державний ансамбль пісні і танцю Удмуртської АССР „Італмас". Фестиваль „Київська весна-74" тривав вісім днів і закінчився 31 травня. За цей час відбулося 250 фестивальних концертів та інших культурних імпрез з участю понад 5,000 професіональних і самодіяльних артистів.

Оттавський Університет дає стипендії на студії українознавства

Оттавський університет проголосив на 1974-75 академічний рік (від вересня до квітня) дві стипендії для студентів таких українознавчих дисциплін як: українська література, мова (лінгвістика) або історія. Кожна з двох стипендій виносить $1,500. Українознавчі студії можна комбінувати з іншими спорідненими предметами в ділянці гуманістики. У випадку студій історії, кандидат повинен скомбінувати їх зі студіями української літератури чи мови.

Головним критерієм у приділенні стипендій є оцінки, здобуті у попередніх студіях кандидата. Університет братиме до уваги зголошення кандидатів, які приготовляють спеціялізований бакалаврiят (Honours B. A.), ступінь маґістра (M.A.) або докторат (Ph. D.) в Оттавському Університеті. Стипендії призначені з фонду Українських Студій та Наукових Дослідів основаного д-р Надією і Антоном Івахнюками. Зголошення з копіями документів попередніх студій і оцінок просимо пересилати до 15 серпня на адресу:

Ukrainian Studies and Research Fund, c/o Department of Slavic Studies, University of Ottawa, Ottawa, Ontario K1N 6N5, Canada.

УВАН у ЗСА видало $6,000 на стипендії науковцям і студентам

Ню Йорк. (УВАН у ЗСА). — З Української Вільної Академії Наук у ЗСА інформують, що в академічному році 1973-1974 видано науковцям і студентам-докторантам стипендій на загальну суму $6,000.00, з чого $5,000 видано з Фонду УВАН у ЗСА, заснованого Олексою і Галиною Воскобійниками пам'яті їхнього батька Григорія та брата Миколи Дробота, і $1,000 з Фонду св.п. проф. Олекси Петрова. На пропозицію Управи Фонду Воскобійників, яка розглянула подані заяви кандидатів, стипендії УВАН одержали:

Проф. д-р Іван Фізер $500.00, як допомогу на подорож на VII Міжнародний Конґрес Славістів;

Проф. д-р Тарас Гунчак $600.00 на придбання архівних матеріялів для дослідчої праці з історії українсько-жидівських взаємин. Ці матеріяли будуть передані до музею-архіву УВАН;

Проф. д-р Сергій Крашенінніков $100.00 для участи в Міжнародному Конґресі Протозоології.

Дальші стипендії одержали докторанти: Богдан Рубчак — $1,000, Люба Литус — $1,000, Зиновій Квіт — $800 і Петро Дяченко — $500. З цього Фонду УВАН також одержала $500 на свої потреби.

З Фонду Олекси Петрова УВАН видала одну стипендію в сумі $1,000.00 д-р Анні Процик для завершення праці над докторською дисертацією та підготову її до друку.

Розгортається збірка фондів на дім УВУ

Ню Йорк. — Ініціятива Делеґатури Українського Вільного Університету, Товариство Алюмнів та Прихильників УВУ і Фундації УВУ в ЗСА знайшла позитивний відгук серед українського громадянства. За останніми повідомленнями, на фонд Українського Вільного Університету вплинуло вже понад 10,000.00 дол. Перший опублікований список жертводавців включав прізвища осіб, які склали разом $5,900.00. Чотирьох жертводавців вплатили по 1,000 дол., стаючи у висліді меценатами Українського Вільного Університету. Збірковий комітет поставив собі за ціль зібрати на потреби цієї нашої найдавнішої високої вільної Установи 100,000.00 дол. Досягнути цю ціль можна буде, коли на заклик Комітету відгукнуться найширші кола українського громадянства. Інформуючи про розгортання збіркової акції, закликаємо всіх, кому є дорогою справа збереження і розвитку вільної української вільної високої школи, — надсилати пожертви на таку адресу: Selfreliance (UFU) Fund) acc. No. 53 a, 237 Hope Ave, Passaic, N. J. 07055.

По вплаченні пожертви, кожний жертводавець одержить посвідчення, яке він буде могти подати до податкового уряду.

Проф. Яр. Рудницький одержав наукову відпустку і стипендію

Оттава, Онт. — Канадська Рада (Канада Кавнсіл) признала сабатикальну стипендію проф. Яр. Рудницькому на академічний рік 1974-1975. Головною науковою темою дослідів проф. Рудницького в часі його відпустки з університету буде справа „культур у контактах", дво- й багато-мовности, акультурації прізвищ тощо. Для цієї цілі проф. Рудницький відвідає декілька континентів і візьме участь у міжнародних конґресах соціолінґвістики в Торонті, славістів у Банфі, Канада, порівняльної асоціяції і модерних мов і літератур у Сіднею, Австралія, та ін., а теж матиме гостинні виклади в кількох університетах. Проф. Рудницький виїхав з Вінніпеґу дня 30 травня 1974 р. Він повернеться до Манітобського університету в характері голови Департаменту з осінню 1975 р.

Відбувся XIII З'їзд ЦПУЕН

Мюнхен. — XIII Звичайні Загальні Збори делеґатів Центрального Представництва Української Еміґрації у Німеччині відбулися 4-го травня ц. р. в Мюнхені з участю 48 делеґатів та багатьох запрошених гостей. Збори вибрали новий склад Керівних Органів ЦПУЕН на наступних чотири роки. Головну Управу очолив знову мгр А. Мельник, Головну Раду — Роман Дебрицький, Гол. Контрольну Комісію інж. Р. Добровський, а Гол. Суд — проф. д-р З. Соколюк. Збори схвалили і затвердили резолюції та постанови, що заторкують не лише питання внутрішньої дії ЦПУЕН, але і всієї української громади в Німеччині та поза нею. Окремо в резолюціях засуджено переслідування і нищення діячів української культури в Україні і в цілому СССР. Вислано також окреме звернення до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, Вальтера Шеля, теперішнього президента Західньої Німеччини і інших політичних діячів.

РЕД. ІВАН СВІТ МАВ ОПЕРАЦІЮ, ВИДУЖУЄ

Ред. Іван Світ, довголітній дописувач до „Свободи", недавно повернув до свого мешкання зі шпиталю, де перейшов складну операцію виразки шлунка. Тепер, після майже місячного перебування на лікуванні, поволі приходить до здоров'я.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1915.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На сторожі волі і миру

Точно 30 років тому, 6-го червня 1944, американські десантні війська, між якими було чимало й вояків та старшин українського роду, висадились в окупованій німецько-нацистськими агресорами Нормандії, започатковуючи цим останній акт упадку гітлерівського Третього Райху та його народовбивчого режиму. В тому дні 326,000 альянтських вояків, переважно американців під командою генерала Двайта Д. Айзенгавера переправились через Англійський канал і три тижні пізніше на европейському „Другому фронті" та в Італії і в Англії було вже 1,700.000 американських вояків. Не повний рік пізніше, 8-го травня 1945, коли безумовно скапітулювала Німеччина, на европейському континенті було три з половиною мільйона американських вояків, що переступили ріку Ельбу на територію теперішньої Східньої Німеччини і становили тоді найбільшу військову потугу на сплюндрованому европейському континенті.

Сьогодні, 30 років пізніше, все ще яких 260,000 американських вояків стоять на своїх постах від Ісляндії до Туреччини на сторожі вільної і демократичної Західньої Европи, разом із 40,000 моряків та морських піхотинців Шостої Фльоти на Середземному морі. Стоять вони там не як завойовники, але як приятелі і сторожі на прохання тих країн, в яких перебувають. За їх бо охороною сплюндрований Другою світовою війною континент перетворився знову в одну за найкраще загосподарованих та найбагатших частин світу.

Очевидно, що в загальній констеляції за останній 30 років багато дечого змінилося, але все ще існує загроза для волі і миру, не зважаючи на всі красномовні запевнення дипломатів і політиків. Вона існуватиме, як довго існує незмінна в своїх агресивних замірах колоніяльна комуно-московська імперія. Здають собі з цього справу відповідальні мужі обабіч Атлантику, намагаючись затримати і втримати американських сторожів західньоевропейського миру і волі, як довго цей мир і воля, здобуті великими жертвами тридцять років тому, загрожені.

Москва і слов'янські студії

„ЮНЕСКО Фічерс", інформаційний пресовий бюлетень ЮНЕСКО ч. 659 (1974), опублікував ширшу інформацію про те, що „советські вчені відзначують слов'янську культуру". Стаття зачинається заявою Д. Ф. Маркова, голови Комісії слов'янських культурних студій Академії наук СССР, який вказує, що слов'янська культура стимулювала розвиток світової культури і що оцю ролю слов'янської культури треба буде ґрунтовніше з'ясувати в час заплянованих в Москві і Софії конференцій. Незалежно від цього, в проєкті є видання тритомової „Етнографії слов'ян", перший том якої буде присвячений східнім слов'янам і його опрацьовуватимуть советські етнографи, другий — західнім слов'янам і він буде у виданні польських, чехо-словацьких і східньонімецьких науковців, третій — південним слов'янам і його підготовою займуться болгарські та югославські спеціялісти.

Цілий комплекс студій слов'янської культури, як видно з інформації ЮНЕСКО, находиться у прямій чи посередній залежності від Москви і, очевидно, буде спрямований по лінії плянів та інтересів Москви з відповідним насвітленням подій і фактів минулого і сучасного. Тон студійним роботам буде наданий на двох конференціях: в Москві осінню цього року і в Софії наступного року.

Ціла проблема студій слов'янської культури, спонзорованих ЮНЕСКО, має своє окреме значення для нас, бо кожний аспект цих студій буде безумовно заторкувати також українську культуру і український культурний розвиток упродовж понад тисячу років. Згідно з советсько-російською практикою, більшість українських культурних надбань і цінностей Москва буде намагатися включити у російський культурний процес з пляном наголосити провідне місце росіян серед слов'ян і у всьому світі. На це виразно вказує стаття Д. Ф. Маркова у Бюлетені Комісії СССР для справ Юнеско ч. 3, 1973 р.

Звертаючи вже тепер увагу на цю справу, вважаємо, що нею повинні активно поцікавитися наші спеціялісти в ділянці славістики, які фахово працюють на різних західніх університетах і в наукових установах. Вони мають всі умови для того, щоб об'єктивно насвітлити ці питання і проблеми, що їх намагатимуться з політично - пропаґандивних мотивів з'ясовувати у невірному, а то й цілком фальшивому насвітленні російські вчені, чи вчені інших національностей під московською контролею.

В. Боровський

ПАНУВАННЯ ЧИ СЛУЖЕННЯ?

(Третє розважання на тлі книжки О. Бердника „Зоряний Корсар")

„Хто хоче бути великим між вами, нехай буде вам слугою; і хто хоче між вами бути першим, нехай буде вам рабом". (Матв. 20:26 - 27)

I

Минулого року я написав два мої розважання над фантастичним романом Олеся Бердника: „Зоряний Корсар", який появився друком 1971 р. в Україні. У першому з них я порушив висказані автором думки на тему ненависти і любови, а в другому — на тему байдужости і лінивства між людьми, які витворює в деяких сучасних країнах технічний і науковий розвиток і поступ життя. Тепер хочу порушити третю, висказану автором проблему сучасного світу, цебто справу диктатури, чи тиранії, які панують в різних країнах, а які ще звуться деспотіями. Це ми найвиразніше бачили в гітлерівській Німеччині, і далі бачимо в Совєтах.

Ті, що стоять на позиціях самодержавства - деспотії, згідно з твердженням одного героя з книжки Бердника, керуються такими мотивами: „Основна маса людства — бидло, юрба, табун напівінтелектуальних істот, які жадають лише насолоди, а над ними — еліта духу, обранці, технократи, диктатори. Я зрозумів добре вже тоді, чим закінчиться така „революція" ... Збереження такої диференціяції суспільства, консервування — і, може, навіки — система нерівности, кастовости. А поскільки до дії будуть уведені могутні системи кібернетичної контролі, то людство вже ніколи не зможе зруйнувати шкідливого кола антиеволюційного суспільства, у яке воно саме себе зажене".

„Кареос (цебто диктатор цієї деспотичної системи — В.Б.) грав на найпримітивніших струнах: — первісного бажання насичення. Але ж навіть люди невисокого духового рівня, задовольнивши первісні інстинкти, починають думати про пошуки суті буття. І такий пошук неминуче веде істоту до відкриття небувалого. Але оскільки небувале не буде запрограмоване технократами, то воно підлягатиме переслідуванню. Таким чином, Кареосове „суспільство справедливости" повинне стати гігантською в'язницею духа. Я бачив це й відверто говорив побратимові (цебто диктаторові — В.Б.), що він самозакоханий сліпець... Побратим був категорично проти моїх ідей. Більше того — він погрожував, щоб я навіть не смів іншим говорити про це. Я рішуче заявив, що розпічну плянетарну дискусію. Хай людство вирішить свою долю у товариському обміні ідей... (Тут мова йде про те, чи в світі все має розвиватися дорогою революції під проводом диктатури, чи еволюції, в якій бере участь і суспільство - нарід, які користаються повною свободою. — В.Б.) Тоді Кареос вчинив злочин... Він прийшов ... і запропонував мир. На знак миру ми випили дружню чашу, але в ній був наркотик, (цебто шкідлива для здоров'я отрута — В.Б.) ... Він уже тоді діяв, як закінчений мерзотник". (Ст. 222-223)

В інших місцях цього роману Бердника ми знаходимо такі вислови про поневолення та волю:

„Він хоче відняти нашу волю. Але тоді вже будемо не ми. Ви вб'єте нас і створите з наших тіл слухняних ляльок". (Ст. 157)

„Єдність — не підкорення всіх волі одного". (Ст. 171)

„У чому корінь нашої кризи? В обмежености особи". (Ст. 173)

„Звільніться від влади деспота... Астероїд Свободи не дозволить носити бацили деспотії в далекі світи!" (Ст. 209)

У повищому бачимо сучасну дійсність, яка так клясично практикувалася Гітлером, Сталіном і практикується іншими їм подібними потворами. Вони не дбали про виховання і дійсну всесторонню освіту мас, які мали дати народові рішаючий голос у виборі своїх провідників та устрою своєї держави. Вони „якнаймудріші" мали і мають деспотично верховодити цими людьми, які на їхню думку нічого не розуміють, і без їхнього „геніяльного" проводу не можуть ніяк обійтися.

Куди ця фальшива настанова всяких диктаторів вела й веде, про це ще в початках цього століття великий український учений і письменник Іван Франко висловився в такий дійсно пророчий спосіб: „Життя у Енґельсовій народній державі було б правильне, рівне, як добре заведений годинник. Але є у цьому погляді деякі гачки, що будять поважні сумніви.

Поперед усього ця всеможна сила держави налягла б страшенним тягарем на життя кожної поодинокої людини. — Власне, воля і власна думка кожної людини мусіла б зникнути і знидіти, бо ануж держава признає її шкідливою, непотрібною. Виховання, маючи на меті виховувати не свобідних людей, але тільки пожиточних членів держави, зробилась би мертвою духовою муштрою, казенною. Люди виростали б і жили б у такій залежності, під таким доглядом держави, про який тепер у найабсолютніших поліційних державах нема й мови. Народна держава сталась би величезною тюрмою.

А хто були б її сторожі? Хто держав би в руках керму тієї держави? Цього соціял-демократи не говорять виразно, та у всякому разі ті люди мали б у своїх руках таку величезну владу над життям і долею мільйонів своїх товаришів, якої ніколи не мали і найбільші деспоти. І стара біда — нерівність, вигнана дверима, вернула би вікном: не було би визиску робітників через капіталістів, але була би всевладність керманичів — усе одно, чи родовитих, чи вибраних — над мільйонами членів народної держави. А маючи в руках таку необмежену владу, хоч би тільки на короткий час, як легко могли би ті керманичі захопити її назавжди? І як легко при такому порядку підтяти серед людности корінь усякого поступу й розвою і, довівши ввесь загал до ступеня загального насичення, зупинити його на тому ступні на довгі віки, придушуючи всякі сили в суспільстві, що пхають наперед, роблять певний заколот, будять невдоволення з того, що є, і шукають чогось нового. Ні, соціял - демократична „народна держава", коли б навіть було можливо її збудувати, не витворила би раю на землі, а була б у найкращому разі великою завадою для дійсного поступу... Бо коли самодержавний (царський — В.Б.) натиск є натиском фізичної сили і, так сказати, в'яже руки, то (марксівський) соціял - демократизм краде душі, напоює їх пустими і фальшивими доктринами і відвертає від праці на рідному ґрунті (цебто від розбудови українського національного життя — В. Б.). Отим то не диво, що свідоміші українці виступають проти цієї згубної доктрини, як можуть".

Як бачимо І. Франко і О. Бердник, хоч їх ділить понад п'ятдесят років розвитку світової історії, знаменито себе доповнюють. Важливо, що совєти у своїх виданнях творів І. Франка, цих його висказів ніколи не друкують. Вони їх сконфіскували.

Людмила Мойсеєва

ГАЛИЧАНИН НА ЦАРСЬКОМУ ПРЕСТОЛІ

Чому Микола Зеров переклав п'єсу Пушкіна „Борис Годунов"? На це питання можна відповісти двояко: так, як це робить Михайло Орест у передмові до книги М. Зеррова „Corollarium": „.... атрактивною... була головна ідея: влада, здобута тяжким злочином, гине",. і інакше: перекладача зацікавила численна „украініка", розсипана щедро по сторінках Пушкінської драми, і не тільки така, як „Вип'єм чарочку за шинкарочку"!

Найцікавішим є епізод розмови Патріярха з Ігуменом про монаха Григорія „А якого він роду?" Мова йде про претендента на Московський престіл т. зв. самозванця Димитрія, що видавав себе, або й справді був, наймолодшим сином Івана Грізного (IV). Ігумен: — „Роду Отреп'євих, галицьких боярських дітей... був він вельми письменний, читав наші літописи, складав канони святих..." Що чуємо?! Димитрій був нащадком галицьких бояр!? На московськім царськім престолі сидів галичанин! „Галічмен" — цар російський! Та від такого можна дістати заворот голови. І з дива не можна вийти, як це такий російський патріот як Пушкін раптом так захопився нащадком галицьких бояр та описав його і вельми вченим, і вправним у воєнному ремеслі (Д и м і т р і й: — „З келії утік я до українських буйних куренів, навчився конем і шаблею владати"), він „не боязкий, перед собою зблизька б а ч и в смерть, і перед смертю не здригалось серце", „знає він Камен латинських звуки", він „привітний, бистрий, всім до душі", політичних втікачів з Москви „причарував, і. царственну породу видно в нім". Він зумів „засліпить предивно два народи". Він багатий, гарно танцює, без вимушення легко веде двірську розмову, знає мови і виявляється вправним полководцем.

Взагалі в Димитрія — запорозькі героїчні прикмети. Колись ще Ральф Вальдо Емерсон сказав, що добрий гумор і веселість є прикметою героїзму: „ все мусить бути веселе, неначе спів канарка", а Пушкін, описуючи поведінку Димитрія після поразки в однім з боїв, пише: „розбитий вщент, примушений тікати, він безтурботний, як дитя мале"... Тоді мимохіть думки йдуть до гетьмана Мазепи з поеми Байрона; він там спокійний, відважний, ніжний навіть до свого коня, товариський, бо ділиться останнім, тактовний, мудрий, веселої вдачі та красномовний" — і, додає д-р І. Сидорук — „відомо з традиції, що козаки навіть під шибеницею сміли глузувати" (Календар „Свободи", 1957 р.). Як Мазепа, як князь Олег Віщий перед ним, Димитрій теж сповнений турбот про свого коня: „Мій добрий кінь! Як жваво він погнав Сьогодні у свою останню січу! І, зранений, як прудко ніс мене! Мій добрий кінь!"

А росіянина Пушкіна це обурює: „Ось він, чого шкодує? Коня свого! Коли все військо наше побите впень!" Це кров боярська галицька (Димитрій) і київська (Олег, Мазепа), а не московська (Пушкін)!

То ж і не дивно, „що Димитрія ти бачив торжество, і всі його безкровні звоювання, коли йому без пострілу усюди здавалися слухняні городи, а воєвод упертих чернь в'язала..." „Димитрія признала вся держава, Димитрій всім вістить любов і спокій..."

Хоч Димитрія представлено позитивно, Пушкін таки не втримався, щоб хоча трохи не вилаяти запорожців. Тяжко йому забути і Сагайдачного, і Виговського, і Горнієнка, і Мазепу, і повстання декабристів, почате українським Чернігівським полком...

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ТЕХНІЧНА ДОСКОНАЛІСТЬ ЖИВОЇ ПРИРОДИ

Кажуть, що науковець відкриває те, що існує в природі, а інженер творить те, чого немає в природі. Але це не вірно, бо жива природа перевищує набагато технічну досконалість доцьогочасної техніки. Ми чванимося винаходом циферної обрахувальної м а ш и ни (компютором) та вважаємо, що він у найближчій майбутності перебере контролю „з рук" людини і започаткує нову еру цивілізації, проте виявляється, що найбільш досконалий компютор — це людський мозок. До нашого мозку пливе безперервно потік різнородних інформацій крізь широку мережу наших органів чуття, яких до речі не п'ять, як нас вчили в школі, а куди більше, бо до нюху, дотику, слуху, зору та смаку потрібно додати здатність відчувати зміну температури, почуття часу та втрату рівноваги. Всі ті відомості про навколишній світ сортують у мозку та стають вихідним матеріялом для вироблення керуючих команд. Потім наступає черга дуже складних біохемічних реакцій, починають працювати нерви, а під їхнім стимулом м'язи. Мозок має приблизно 14 більйонів нервових клітин (невронів) та біля 10 трильйонів нервових каналів. Ні одна електронна машина, збудована людською рукою не устаткована так складно, компактно і досконало, як наш мозок. Якщоб збудувати тотожню електронну обрахувальну машину, вона була б гігантичних розмірів, більша за об'єм нашого мозку в сотні мільйонів разів! Не враховуючи те, що мозок має ще здібність творення та працює точно і безперервно в дуже несприятливих умовинах перевантаження, коливання, неваговости, спеки і холоду.

Тому визначення мозку, як неперевершеної природної кібернетичної машини, навряд чи видається кому перебільшенням. Звичайно, розумний людський мозок — це найвище, що створила природа, це вінець її творчости, якщо... у Всесвіті не живуть ще досконаліші, розумні істоти. Але й на нашій плянеті живуть тварини, що під деяким оглядом досконаліші за людину. Візьмім, хочби кажана, що є устаткований звукольокатором (радар), при допомозі якого він може виявити перешкоду до трьох десятих міліметра. Така висока техніка радарної системи для людини покищо недосяжна.

Гидрольокатор „пляшконосого" дельфіна має засяг не менший за льокатори сучасних підводних човнів. Ще досі невідомо, як діє радарна система дельфінів та зубатих китів, що можуть виявити кинуту в воду маленьку шротинку на віддалі 20-30 метрів. Кит безпомилково знаходить саме цю рибу, якою він живиться. Думають, що ці тварини мають своєрідні ультразвукові прожектори, які випромінюють досить потужну енергію, якою вони приглушують свою жертву.

У нас немає радіольокатора, що працює у воді. Але деякі породи тропічних риб забезпечені випромінювачем електромагнітних х в и л ь, який допомагає їм „бачити" під водою на доволі далекій відстані.

Ми не створили приладу, що відчував би такі слабі запахи, на які реаґує метелик чи риба. Ця остання відчуває аромат, навіть коли в одному кубічному метрі води є тільки одна мільйонова частина грама запашної речовини. Метелик виявляє приявність запашної речовини, якщо в кубометрі повітря є бодай одна її молекула. Ми не сприймаємо ультрафіолетних променів та не розрізняємо поляризованого світла, але ті прикмети має око бджоли чи метелика.

Ми щойно почали створювати самонапрямні системи, що дають змогу стрільнові автоматично натрапляти в ціль. Але акули є устатковані звуковими та вібраційними механізмами сотки тисяч літ, якими вони самонаводяться на свою жертву.

Людина не має електричного чуття. Але чимало риб — мають. Більше того, вони мають своєрідний електрольокатор, такий чутливий, що він допомагає їм орієнтуватися в просторі. Оточена власним електромагнітним полем, риба реаґує на найменшу зміну опору, викликану будь - яким зустрічним предметом.

Ми маємо високочутливі приймачі коливань. Проте, жаден з них не може видержати конкуренції з пільним коником, у ніжках якого містяться з в у к ольокатори. Навколишні звуки викликають коливання в його тілі, і коник їх завважує, якщо амплітуда коливань менша за півдіяметра атома водню! Пішана блоха має своєрідний навіґаційний пристрій, яким вона орієнтується за місяцем. Нічний метелик вловлює ультразвук від кажана і тому легко рятується „перехитрувавши" його тонкий, льокаційний апарат. Собачий нюх такий тонкий, що ним він може відрізнити приблизно пів мільйона запахів. У рака є надчутливий орган рівноваги, завдяки якому він реаґує на найменше переміщення та вібрації.

Як бачимо з тих прикладів, органи чуття тварин досконаліші за людські, тому прикладна техніка робить численні запозичення саме в природі.

Ось хоч би, гіроскоп, конечна частина системи авто-

(Закінчення на стор. 3-ій)

о. д-р І. Нагаєвський

ДО ПРОБЛЕМИ СТАРОДАВНЬОЇ УКРАЇНИ

(2)

У 81-му параграфі книги Геродот каже: „Яким є населення Скитії, я не міг довідатись; розповіді, які я чув від різних людей, різняться одні від одних. Я чув від декого, що справді є їх багато; інші подавали мені всякі числа такого численного народу, як скити. Одначе, я сам бачив це власними очима". (IV, 81). **)

Варта навести думки наших найвидатніших дослідників у тій справі, напр. проф. Михайло Грушевський гадає, що „Геродот в середині Vст. до Хр. сам звідав Ольбію особисто, як можна судити з його оповідання і там з власних розшуків на місці доповнив свої літературні відомості і на всі пізніші часи став головним джерелом про степову людність нашого краю тих часів. І нині — каже Грушевський — в науковій літературі певність Геродота не підлягає найменшому сумніву там, де він оповідає як свідок..." ***)

Інший видатний історик наших часів, проф. Н. Василенко-Полонська, у своїй „Історії України (Мюнхен, 1972, I, ст. 52) твердить, що Геродот напевно був у Ольбії над Бозьким лиманом, тобто на Причорноморі.

Подібну опінію висловив один з найвидатніших українських археологів, проф. Я. Пастернак (Археологія України, Торонто, 1961), кажучи, що в половині V ст. до Хр. Геродот відбув подорож до грецьких колоній ув Ольвії над Бузьким лиманом. Це саме підтверджує наш другий видатний археолог, І. Г. Шовкопляс (Археологічні дослідження в Україні 1917 - 1957, Київ, Академія Наук, 1957, ст. 232).

Історик Мищенко, що написав про те окрему працю (Бил лі Геродот в пределах Южной Россії, Кієвская Старина, 1886, VI), де між іншим пише: „Він (Геродот) сам бачив край і розвідував між мешканцями та приїжджими купцями про Скитію, як тоді греки називали Южную Россію (Південну Україну), її історію, звичаї та релігійні вірування". За Мищенком Геродот на основі власних спостережень і багатьох критично розглянених розповідей у IV-ій книзі своєї історії дав докладний опис краю, клімату, річок, тваринного світу, різних племен, їхніх звичаїв, національного характе р у, способу ведення війн, релігійних вірувань, історію невдалого походу перського царя Дарія на Скитію між роками 513 - 505 до Хр. Цей опис Скитії Геродота залишився на довгі сторіччя головним джерелом історичного пізнання України і, взагалі, Східної Европи.

Інший історик С. А. Жєлебев (Северное Причорноморе, М-Л, 1953) гадає, що для опису Скитії Геродот поїхав ув Ольбію й Тиру, де його інформаторами були греки і скити, що жили в Скитії. Геродот студіював Гекатея з Мілету (з кінця VI ст. до Хр.). Він уявляв собі Скитію як квадрат, якого кожний бік був довгий на 20 днів дороги (4 тис. стадій, тобто 600-700 кілометрів).

Німецький дослідник Макс Еберт (Sud Rusland in Altertum, Бон-Ляйпціґ, 1921, ст. 83), говорячи про твір Гекатея з Мілету п.з. „Гес Періодос", написаний коло 520-510 рр. до Хр., яким користувався Геродот при писанні своєї історії, Еберт гадає, що Геродот був ув Ольбії і інших містах Причорноморя, а його вістки про скитів найкращі.

Чи перський цар Дарій ішов походом в середину Скитії?

У моїй „Стародавній Україні" я переповів коротко важливіші речі з Геродотового оповідання про похід перського царя Дарія Гістаспа на скитів і частинно на землю наших слов'янських предків, про їх оборонну тактику і славну перемогу над Дарієм.

Рецензент, одначе, висловив здивування, що я потрактував „фантастичне" оповідання Геродота занадто серйозно і без коментарів; мовляв, „фахова література предмету давно вже сказала своє слово в питанні про описаний Геродотом похід Дарія на скитів. І, що нібито одинокий В. Щербаківський з сучасних дослідників приймав дослівно оповідання Геродота про згаданий похід". Пригляньмося дещо, ближче тій справі.

Геродот з Галікарнасу розповідає, що причиною походу Дарія на скитів к. 514 р. до Хр. була його охота помститись на них за їхній похід на Медію та її 28-літню окупацію. Дарій вирушив у похід з великою силою: 700 -800 тисячною армією та 600 кораблями. Він казав збудувати мости на тракійському Босфорі і через річку Дунай, та заложити свій головний табір над річкою Тірасом (Дністром) і звідти, можна думати, посилав свої більші або менші загони в погоні за скитами.

Вартою згадки є Геродотова вістка про те, що Дарій перебуваючи в своєму головному таборі над Дністром, казав покласти там пам'ятник з таким написом: „Хвилі Тірасу (Дністра) мають найкращу і найздоровішу воду з усіх рік: їх відвідав у час свого походу на Скитію найкращий і найгарніший мужчина, Дарій, син Гістаспа, цар персів і всієї землі". (Геродот, IV, 91). Геродот, перебуваючи в тих сторонах, міг сам бачити пам'ятник або чути про нього від своїх інформаторів.

Пізніший грецький письменник, Страбон, у своїй „Географії" писав, що похід Дарія на скитів дійшов до т.зв. Ґетської пустині, тобто частина Причорноморя між Дунаєм і Дністром; вона є рівна і не має води, тому Дарій, перейшовши Дунай (Істер) маршував до краю скитів, але був відтятий, тому опинився в небезпеці спрагою зморити свою армію; він пізнав це запізно й тому в поспіху мусів відступати назад. (Страбон, Географія, VII, 305).

Сам Страбон, як відомо, не був особисто на Причорноморі, тому думав, що сьогоднішня Бесарабія, це непрохідима, безводна пустиня; а це не було згідне з правдою.

Д-р Ришард Г е н н і н ґ (Terrae Ignotae), Ляйден, I, 1944, ст. 120-126), навівши оповідання Геродота про похід Дарія на Скитію каже, що це є історичною дійсністю і не може бути сумніву в тому, що скити відступаючи перед армією Дарія і нищачи свій край руйнували й її, як це робили москалі 1812 року перед Наполеоном. Армія Дарія щасливим випадком вирвалась із Скитії тільки завдяки мостам на Дунаї і над тракійським Босфором, вона вернула до Малої Азії.

Інший дослідник, Альберт Германн (Ді Сакен унд дер Скитенцуґ дес Дарейос, ін Оппенгайм Фестшріфт, Берлін, 1933, ст .157) думав, що сухопутня армія Дарія перейшла в Скитію згадани м и двома мостами, натомість його фльота, зложена із шістсот кораблів, увійшла кімерійським Босфором (Керченською протокою до Азовського моря, а звідти горі Доном близько Волги, щоб там шукати контакту з сухопутньою армією. Подібна думка висловлена також в одному українському модерному творі, про що згадаємо пізніше. Таким чином, є поважні модерні публікації, що приймають оповідання Геродота про похід Дарія на Скитію як правдиву історію.

Вартим зацитування є уступ в „Історії України" (Історія Української РСРеспубліки, Київ, 1967, I, ст. 19), де говориться, що „старогрецький історик Геродот описав війну скитів із військами перського царя Дарія I, який вторгнувся в Північне Причорноморе в кінці VI ст. до Хр. Заманюючи персів у глиб своєї території і нападаючи на їхні окремі загони, але уникаючи генерального бою, скити здобули блискучу перемогу над військами Дарія і відкинули їх за Дунай. При поспішному відступі сам Дарій мало не попав у полон скитів ".

В „Нарисах Стародавньої історії України" (ст. 135-136) подається похід Дарія на Скитію як історичний факт великої ваги, а водночас подається думку, що перська фльота наїхала на скитів від сторони Танаїсу (Дону), а сам Дарій утік до М. Азії через мости над Дунаєм і тракійським Босфором.

Варто згадати, що одним з інформаторів Геродота про війну персів із скитами був скит на ім'я Тімн, виховник скитського царя Аріяпейта, спадкоємця скитських царів,

(Закінчення на стор. 4-ій)

2) Herodotus, The Persian Wars, Mecken Library, N.Y., 1942. (Пор. Нариси Стародавньої історії Українсьaї РС Риспубліки, Київ, 1953, ст. 112, 126 слід.

3) Грушевський, М., Історія України-Руси, I, ст. 88, 106.

ГАЛИЧАНИН НА ЦАРСЬКОМУ ПРЕСТОЛІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Димитрій був царем лише півтора року, змовники вбили його в палаці, а кілька років пізніше засів на царський престіл син... московського патріярха, і цей патріярх стає некоронованим царем Росії на наступних 20 років, почнинаючи „династію Романових.

Та для цього „варто" було вбити й справжнього царевича, не тільки самозванського!. Тим більше, що боротьба велася немов би то проти католичення Росії", за православіє. Насправді тоді була нагода „дикому царству" московському дійсно наблизитися до Заходу; не забуваймо — це були часи ще перед Переяславом, — українські культурні діячі ще не мандрували масово у Московщину навчати її грамоти і культури; це були часи перед Полтавою, — німецькі і голляндські бюргери ще не їхали численно в Росію індустріялізувати і упромисловлювати її; це були часи перед французькою революцією — недобитки ґільйотини, французькі аристократи, ще не линули в Росію вчити її вишуканих манер, класичного балету й узагалі елеґантности.

На перешкоді цьому стало російське духовенство. Його моральні чесноти відомі, відомі і їхні „монастирі"... То ж то ми і читаємо в „Борисі Годунові": Патріярх: — „піймати, піймати врагоугодника, та й заслати в Соловецький на вічну покуту!.."

Отже, пригадаймо собі „Соловецький монастир". Ось що пише академік Дмитро Яворницький про цю „Обітель малітви", про це страхітливе кубло мучителів, у якому карався 25 років аж до своєї мученицької смерти останній кошовий Січі Запорізької Петро Калнишевський. „На цьому острові були... жахливі підземні тюрми... в ями просочувалася ґрунтова вода... В'язням, приреченим сидіти в таких ямах, спершу заковували залізом обидві ноги з лівою рукою, вільною залишали тільки праву руку, а потім... спускали людину в яму. В ямі в'язень дерев'янів од холоду, він не знав ні тепла, ні світла, тіло його, особливо закуті ноги, вкривалося страшними болячками, а в суглоби ніг і рук проникав нестерпний ревматизм; одяг в'язня перетворювався на лахміття... власні випорожнення отруювали міязмами всю яму, і, на додаток до всього цього, на нещасного в'язня нападали цілими зграями голодні пацюки... пацюки завдавали безсилим мученикам тяжких страждань: вони об'їдали їм носи, вуха, пальці ніг, закутих у кайдани... в'язні ... або божеволіли, або зовсім прощалися з життям..." Яворницький дізнався, що в цій кам'яній могилі сидів Петро Калнишевський. (Іван Шаповал „В пошуках скарбів". Видавництво художньої літератури „Дніпро", Київ-1965)

Отож „Патріярх", що його імени не згадує Пушкін, (чи не Феодор Никитович Романов, батько майбутнього царя Михаїла Федоровича?), як і його наступники пізніше, посилає „в Соловецький на вічну покуту!" на Соловки! Разюча подібність і в стилі оскаржень тоді й тепер: як тільки людина хоча словом обізветься проти уряду, то „патріярхи" як інші „блюстітєлі порядка" роблять з неї якогось виродка. Ось в п'єсі Димитрію закидається зразу, як він тільки втік з монастиря, що він „наважився з научєнія диявольського баламутити святу братію всякими спокусами та беззаконствами", справді ж ніхто не знав, крім ігумена, й не підозрівав, що він хоче стати царем. Як мало змінилося з тих часів! Підсудним українським дисидентам інкримінується найстрашніші злочини — В. Чорновіл гірко іронізує, що йому майже закидають знасилування Клари Цеткін, (чи якої іншої Рози Люксембурґ).

Відома нам і запопадливість російської церкви до „анатем". Не минув цієї слави і Димитрій Самозванець. Ось, що каже один з народу в п'єсі: „Я стояв на паперті і чув, як заволав диякон: Гришка Отреп'єв — анафема!" Викликали і гетьмана Мазепу. Викликають сьогодні на заводських мітингах „ворогів народу" зігнані насильно „совєтскі люди", вимагаючи своїм таки братам і сестрам „найвищої міри покарання".

Але анатема була б ефективніша! Взагалі, „в ущерб" собі, большевики поспішили з атеїзмом, оце б то була „лафа" не одному „патріярхові" присягатися, що „ісцілєнія і прозрєнія" відбуваються над тілом забальзамованого комуністичного бонзи в Мавзолеї, так як присягався патріярх з „Бориса Годунова". І хай хтось попробує не повірити! „Випарили б у московській бані - прохолоді!.." (Т.Ш.)

Немає мови — цікаві думки рояться зприводу перекладу Миколи Зерова, і добре було б, щоб хтось з наших молодих адептів історії у Гарварді зацікавився темою т.зв. „Смути" та висвітлив як слід ролю українського чинника у тій добі, покористувавшись для того не викривленими російськими, а науковими об'єктивними джерелами.

ВІДЗНАЧАТЬ СТОРІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МАРКА ЧЕРЕМШИНИ

Київ.—У зв'язку з цим, що на день 13 червня 1974 року припадає сторіччя народження видатного українського письменника Марка Черемшини (справжнє прізвище Іван Семанюк) в УССР створено Республіканський комітет для підготовки і відзначення 100-річчя з дня народження письменника. Цей Комітет відбув наради 30 травня в Києві і намітив форму ювілейних святкувань. Вже видано і є у підготовці публікація ряду творів Марка Черемшини, в тому збірка новель „Карби".

Бриджпортська громада бере активну участь у програмі студій про етнічні групи

На запрошення посадника Бриджпорту, Конн. і місцевого Інтернаціонального Інституту, представники української громади, а саме: інж. М. Стахів, голова Відділу УККА А. Гомік, референтка зв'язків СУА; М. Романів — сестрицтво при українській католицькій церкві; Ірка Романів і Галина Снігур — танцювальна група „Дніпро",- 11-го травня взяли участь в організаційних зборах всіх етнічних груп Бриджпорту й околиці в справі створення на місцевих університетах студій для вивчення історії і культури народів, які творять американську націю.

Збори відкрив голова Інтернаціонального Інституту д-р Роберт А. Кідера, пояснюючи велике значення вивчення історії різних народів і задержання ідентичности національних груп. Федеральний Уряд призначив поважні суми на створення таких студій при університетах, в околицях яких багато різних етнічних груп. Тому пропонує створити Дорадчий комітет, до якого мали б увійти дві особи (дорадник і заступник) від кожної національної групи. Завданням дорадчого члена є подбати про матеріяли даної етнічної групи й намічення програми студій. Він радив, щоб кожна етнічна група відбула в цій справі інформативні збори й вибрала представника на чергові збори — 10-го травня в Бриджпортськім університеті. У цій справі 6-го травня, інж. М. Стахів, голова місцевого Відділу УККА відбув сходини з представниками місцевих українських церков і всіх організацій. Присутніх на зборах — 15 осіб. Голова представив справу етнічних студій і заявив, що до такого Дорадчого комітету мусить увійти людина фахова — педагог, із знанням української історії, літератури, культури, звичаїв а також мусить знати перфектно англійську мову. На цей пост запропоновано мґр-а Роману Якимець, яка має диплом магістра з історії і соціяльних наук і є учителькою середньої школи в Ню Мілфорді, Конн. На цю пропозицію погодилися всі присутні, а о. Я. Шуст і о. А. Яковченко підкреслили, що тільки така особа, яка розуміє і знає свою рідну мову, історію, культуру, повинна входити до такого комітету.

На цихже зборах голова представив присутнім ще дві справи — імпрези, в яких наша громада повинна взяти численну участь, а саме: 9-го червня Український Фестиваль у Ню Джерзі, — і 22-го червня велика крайова маніфестація у Вашинґтоні — у 10-ліття посвячення пам'ятника Тараса Г. Шевченка, яка має задемонструвати нашу єдність і силу в діяспорі, дати моральну піддержку нашим братам і сестрам на рідних землях, які щораз більше одверто борються проти московського наїздника.

Організується автобуси й тому — прохання, щоб отці парохи у своїх церквах заохотили якнайбільше людей голоситися до поїздки. Зголошення будуть приймати Я. Гура і інж. М. Стахів.

Обговорювано також справу збірки Національного Фонду. Закликається голов місцевих організацій, щоб впливали на членство, щоб придбати більше платників і членів УККА.

Дня 10-го травня відбулися збори представників етнічних груп в Джейкобсон Гол при Бриджпорт університеті. Збори відкрив д-р. Галсей. Привітавши всіх, він заявив, що Бриджпорт університет є одною із місцевих наукових інституцій, яка робить старання, щоб дістати федеральні фонди, та буде випрацьовувати програму для студій про етнічні групи. Завданням сьогоднішніх зборів це те, щоб етнічні дорадники рішили що повинно б входити в програму студій, — чи фолькльор (танці, співи), мистецтво, історія і т.д. Представників поділено на 4 групи, які окремо радили і дискутували над проблемами, які існують в нашій околиці, і що є найбільшою проблемою і потребою в програмі теперішніх елементарних, середніх і вищих шкіл.

Мґр Р. Якимець, як досвідчена учителька, заявила, що в теперішній системі навчання немає ніяких матеріялів про етнічні групи Америки, а студенти виявляють велике зацікавлення у цій ділянці. Деякі учителі на власну руку роблять такі виклади, а саме панна Рома Якимець влаштувала в школі в Ню Мілфорді виставку українського мистецтва — вишивок, кераміки, писанок. Студенти, учителі, шкільна адміністрація, батьки — виявили велике зацікавлення цією виставкою, і дали велике признання Романі Якимець.

Інж. М. Стахів вніс пропозицію, щоб в програму включити історію кожного народу і його надбання і культурний розвиток в Америці, бо це дало б кращий образ про даний нарід, — його ідентичність, релігію, культуру й звичаї. Після дискусій, по групах, речник кожної групи (4) висловив побажання своєї групи і в результаті стверджено, що таки найкраще і найбільше корисно було б виготовити програму, в яку входила б історія, яка характеризувала б ідентичність і культуру кожної етнічної групи. Ці домагання і пропозиції дуже радо і з великим ентузіязмом прийняв представник Бриджпорт університету д-р Галсей, і просив, щоб ці пропозиції і рішення, та потребу таких студій кожна етнічна група формально внесла в листі до Бриджпорт університету на його руки, а він це перешле до Вашинґтону.

Перед закінченням зборів інж. М. Стахів пороздавав усім присутнім брошури, по англійськи, публікації УККА — 1967 р.

М. С.

Вісті з Українського Музею і Бібліотеки в Стемфорді

1. Прогулянки до Українського Музею.

Як кожного року під весну, запрошуємо нашу молодь у відвидини нашого Музею. Звичайно, кожна школа влаштовує одноднeвні прогулянки до різних культурних чи крайознавчих осередків під кінець шкільного року, тому добре було б, щоб наші виховники й батьки взяли до уваги таку прогулянку до нашого Музею в Стемфорді. Тут наша молодь побачить великі скарби нашої культури, які завдяки нашій Церкві і її Владикам зберігаються в цій інституції, що вже діє 39 років. Просимо тільки зголосити заздалегідь до Управи Музею число учасників, і день, коли бажали б приїхати. Вчасне зголошення числа учасників дасть змогу відповідно приготовити все, щоб оглянути Музей та можливість евентуальної перекуски для молоді, особливо, із дальших місцевостей. За малою оплатою така перекуска можлива в їдальні коледжу св. Василія.

Музей можна відвідувати кожного дня в тижні, тільки конечно наперед повідомити Управу Музею. Ми раді вітати не тільки нашу молодь, але всіх хто цікавиться нашими культурними наданнями. Для кожного наш Музей і Бібліотека має щось цікавого.

Подяка за піддержку

Під час останніх Різдвяних Свят, ми надрукували дві нові картки, а саме „Різдво" відомого нашого мистця Михайла Осінчука та „Церква в Микуличині" — Олени Кульчицької. Наше суспільство прийняло ті наші картки прихильно і майже всі, кому вони були вислані, прислали свій щедрий даток. І так з нагоди одержання карток, прислали нам більші датки на Музей такі добродії Українського Музею: пані Сабіна Турянська — 150.00 дол., д-р Ярослав Восідка — 50.00 дол., адв. Степан Ярема — 50.00 дол., Братство св. Володимира в Гюстон, Тексас — 50.00 дол., о. Люnamed Мудрий від церкви в Озон Парку — 50.00 дол. По 25.00 дол. склали; преосв. Василь Лостен, д-р Неоніля монс. Василь Середович і о. крилош. Василь Танчак.

По 20.00 дол. склали; о. Филип Грушецький, о. М. Боберський і Рассел Колодій. Крім того, окремо, склав на Музей п. д-р Мирослав В. Драґан — 100.00 дол. Інші прислали по 10.00 долярів і менші суми. Всім щире спасибі!

Бібліотека і Музей збільшились новими книжками і експонатами набутими чи то із дарів чи через закупівлю. Просимо прийти і їх оглянути. Зголошуватися на адресу:

Ukrainian Museum
161 Glenbrook Rd.
Stamford, Conn. 06902
Тел.: (203) 324-7698 або веч. 348-0282

Д-р Василь Ленцик

Поможім нашій молоді познайомлюватися

Шкільний рік добігає до кінця і незабаром до наших дверей застукає вакаційний сезон. Радіють старші, що можна буде трохи відпочити та особливо радіє молодь, що нарешті прийде час поїхати в гори, ліси і поля, щоби натішитися сонцем і природою. Але, щоби не змарнувати вакаційного часу, то тут треба Божої помочі і плянування батьків.

Не всі батьки є в стані фінансувати побут дітей на оселях. Поважна кількість таких дітей з року на рік має працю під час вакацій. Але велика більшість нашої молоді буде тинятися вдома без конкретного заняття. І власне для тих наших дітей, що будуть в часі вакацій працювати та для тих, що будуть вдома без заняття, треба щось придумати хоч на час під кінець тижня.

І тут є прохання до управ відпочинкових осель, щоби вони систематично уладжували під кінець кожного тижня забави для української молоді. Такі забави треба якслід розреклямувати, щоби всі довідалися, де можна і варто провести час під кінець тижня. Даймо нашій молоді нагоду переконатися, що в середовищі української молоді таки варто побувати.

Добре буде, як управи відпочинкових осель зорганізують на час вакацій забаво-розваговий комітет, який складався би тільки з молоді, або переважно з молоді. Даймо молоді можливість проявити себе і показати свою ініціятиву та попробувати своїх організаційних здібностей.

Осип Петровиг

Справа арештів в Юґославії була темою пресової конференції

Чикаґо, (ПЕТ) — Альдерман Біл Зінґер і проф. М. Шашкевич влаштували тут 18-го травня ц.р. пресову конференцію, на якій була широко обговорена справа останніх арештів в Юґославії. Конференцією проводив Альдерман Зінґер, правдоподібний кандидат на мейора міста Чикаґо. Головним доповідачем був кол. мешканець Юґославії українець проф. М. Шашкевич. Доповідач поінформував, що крімі арештів студентів в Белґраді, там останніми місяцями арештували також старших громадян: проф. Саву Банковіча (72 роки), д-ра Джуру Джуровича (74 роки) і Миколу Кагана (74 роки). Останній українець, про арешт якого вже була згадка в українській пресі.

Юґославська преса повідомляла тільки про арешт проф. Банковіча, про арешт двох останніх в пресі не було згадки.

Д-р Джуровіч відомий зі своєї діяльности під час світової війни, він був зв'язковим поміж генералом Міґайловичом і американським та англійським урядами. Засуджений 1945 р. на 20 літ ув'язнення, відсидів в тюрмі до 1962 р. Його поновний арешт можливо є у зв'язку з недавно виданою в Вашинґтоні книжкою Вальтера Робертса: „Тіто, Міґайловіч і Альянти."

Причини арешту Миколи Кагана невідомі. Проф. Шашкевич припускає, що він, можливо, дописував до українських журналів в Канаді і в ЗСА і через це був заарештований на вимогу заступника міністра внутрішніх справ СССР Шуміліна.

Альдерман Зінґер поінформував присутніх, що він вніс на форумі міської ради в Чикаґо резолюцію в обороні арештованих в Юґославії. В тексті резолюції сказано: „Мешканці Чикаґо рішуче апелюють до уряду Юґославії, щоби він поступав згідно з постановами Декларації Об'єднаних Націй про права людини, яку Юґославія підписала... Мешканці Чикао апелюють до уряду ЗСА, щоби він поробив усі можливі заходи для звільнення політичних в'язнів в Юґославії.

На конференції були заступлені чисельні пресові органи етнічних груп.

Проф. Шашкевич це нащадок брата нашого пробудителя Галичини, Маркіяна.

В Арґентині арештовано коло 100 лівих уруґвайців

Буенос Айрес. — На початку цього тижня арґентинські поліційні чинники арештували коло 100 лівих уруґвайських політичних еміґрантів, які відбували нараду в справі зорганізовання протестаційної демонстрації проти уряду Уруґваю, контрольованого військовими кругами. Арешт цих уруґвайців вказує, що арґентинський Уряд під проводом Хуана Перона постановив обмежити діяльність всіх політичних еміґрантів із сусідніх південноамериканських країн. Випадок із уруґвайцями не одинокий. Минулого місяця арґентинська поліція заарештувала кількох політичних втікачів з Болівії, які в Арґентині продовжували свою діяльність проти болівійського президента Гюґа Банзера Суареза, який є скрайньо-правих політичних поглядів. Також минулого місяця Арґентина депортувала до Монтевідео 4-ох уруґвайців, хоча арґентинська Конституція забороняє видачу політичних втікачів. Коментатори думають, що президент Перон рішив обмежити діяльність біженців лівих політичних переконань, щоб поліпшити відносини між Арґентиною та правими урядами таких сусідніх країн, як Чіле, Болівія, Параґвай та Уруґвай.

Відбувся празник на Союзівці

Керґонксон. — В неділю, 2-го червня ц.р. тут на відпочинковій оселі Українського Народного Союзу Союзівці відбувся празник парафії преся. Тройці в Керґонксоні. Після Богослужби, яку відправив о. парох Іван Мак, Б-во ім. св. Володимира приготовило празникове прийняття, що відбулося у великій їдальні Союзівки. Почесним гостем на прийнятті був головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір з дружиною, як також гості з Керґонксону і околиці.

Голова Братства Юрій Ганкевич привітав гостей коротким словом, вказуючи на значення таких празників та традиційний спосіб обходження їх в Україні і тут на еміґрації.

Братство приготовило виграші на речі, які подарували Б-ву наші мистецькі фірми з Ню Йорку та Керґонксону, як рівнож поодинокі члени парафії.

Дохід з імпрези призначено частинно на фонд нової церкви в Керґонксоні, будова якої вже розпочалася біля Союзівки.

М. Ганкевиг

ТЕХНІЧНА ДОСКОНАЛІСТЬ ЖИВОЇ ПРИРОДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

матичного керування літаком, кораблем та ракетою, працює за принципом гіроскопічного органу літаючих комах. Компас, діє як око мухи або бджоли і визначує положення навігаційних пристроїв у відношенні до сонця. Вимірювач швидкости теж підказаний будовою ока комах.

За допомогою мініятюрної радіоапаратури учені стежать за польотом птахів. У аеродинамічних трубах, вони доліджують обтічність тіл та записують на плівку сиґнали, які випромінюють живі льокатори. Такі досліди дають змогу розкривати ученим таємниці тварин та створювати досконаліші прилади і машини. Наприклад, корабель китоподібної форми виявився економічнішим та справнішим за сучасні судна. Перші досліди зі штучною шкірою, скопійованою на взір шкіри дельфіна, дали дуже цікаві результати. Бо дельфінова шкіра пронизана порами, через які виділяється особливий товщ. Тому під час руху його тіла у воді немає завихрень і опір та тертя зменшується дуже значно. У висліді — дельфін може плисти під водою з великою швидкістю, що доходить до 80 кілометрів на годину.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ. ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛІЙТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в понеділок, 3-го червня 1974 р. несподівано, на атак серця, на 74-му році життя, упокоїлась в Бозі, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

✠

бл. п. АННА ГАЙДУК СТАРЕЙКІ

нар. в с. Монастирок, пов. Ліско, Україна, дочка Теодора й Єви Гайдук, жила 25 р. у Франції, в 1962 р. з родиною переїхала до ЗСА, працювала 6 років в дорміторі при Університеті в Сиракюзах, останньо 6 років була вже на пенсії; була парафіянкою церкви св. І. Хрестителя в Сиракюзах, членка „Золотого Хреста", УНСоюзу Відд. 39 та „Самопомочі" в Сиракюзах.

В глибокому смутку:
чоловік — ІВАН
донька — ОЛЬГА БІЛИК з чоловіком АНДРІЄМ (Александрія, Ва.)
3 сестри в Україні:
МАРІЯ ТОМЦЬО
МАҐДА КЕРБІШ
ГАНЕЛЯ ГАЛИК
2 брати в Україні:
АНТІН І МИКОЛА ГАЙДУКИ

ПАРАСТАС — в середу, 5-го червня 1974 р. в похоронному заведенні Macko Funeral Home, о год. 8-ій вечора.

ПОХОРОН — в четвер, 6-го червня 1974 р. о год. 8:30 рано, з того ж похоронного заведення о год. 9-ій — до церкви св. І. Хрестителя в Сиракюзах. Н. Й.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Василя Сабатюка

датки зложили:

Володимир Дідик	$10.00	Дмитро Копильовський	$ 5.00
Стефан Колісник	10.00	Марія Сулима	5.00
Іван Нікчук	10.00	Анна Березюк	5.00
Ярослав Базюк	10.00	Анна Полянська	5.00
Броніслав Вевюра	10.00	Олена Пивко	5.00
Теодор Чікета	10.00	Филимон Фурда	5.00
Микола Ковалишин	10.00		

Разом: $100.00

За почином п. В. Дідика, датки зложено на руки п. Я. Базюка.

Зложені датки розподілено:
на Фонд „Церква в Потребі" ________________ $50.00
на Збірник „Підгаєцька Земля" ______________ 50.00
Детройт, Міш., 1-го червня 1974 року.

Замість квітів на могилу Шваґра і Вуйка

митрата о. М. Ріпецького

на Фонд Патріярха Йосифа VII зложили 50.00 долярів:
Ірена Карпяк-Лисакевич, Стефанія Смулка, Леся Карпяк-Бешала, Ярослав Карпяк, Євген Карпяк і Роман Смулка.

ДО ПРОБЛЕМИ СТАРОДАВНЬОЇ УКРАЇНИ

[illegible] (Закінчення зі стор. 2-ої)

що воювали з Дарієм. Отож, шістдесят-кілька років відділювали відвідини Геродота в Скитії від походу й поразки Дарія, тому події ще жили в пам'яті учасників війни і народу.

Крім того, поразка Дарія була визнана офіційною перською історичною традицією. Ця війна могутнього царя Дарія проти скитів і їхня перемога над ним належала колись і належить сьогодні до найбільших подій сивої старовини. Скити і наші предки завдали престижеві персів серйозну шкоду і закріпили за мешканцями Скитії-Русі-України славу численности і непереможности. Відгомін цього часто стрічаємо в середнєвічних часах в грецьких хронографів, які говорять про Київську Русь-Україну, напр. наїзд Аскольда на Константинопіль, а згодом його слідом ходили кн. Олег Віщий та цар Ярослав Мудрий.

Найвидатніший московський історик, С. М. Соловйов, у своїй 30-томовій історії кладе похід перського царя Дарія на скитів на 512-513 роки до Хр., подаючи за Геродотом число його армії і фльоти (История России, 1959, Москва, I, ст. 80, 89, 279). Він особливо підкреслює відповідь скитського царя Ідантирза Дарієві, що скити не мають великих міст ані пам'ятників, тому вестимуть лише під'їздну війну; але якби Дарій нарушив могили їхніх предків, тоді побачить, чи скити мають волю воювати (Геродот, IV, 127).

Врешті, згадаємо думку знаного міжнародного дослідника античних часів, а особливо Греції, проф. Грота. Він твердить, що Дарій, насправді, вмаршував у Скитію і про те не може бути жадного сумніву інше не є певне, хіба його ганебний відворот до Дунаю. Різні критики намагалися цей опис гігантичного походу Геродота перемінити на маловажний, обмежений розмірами і напрямом похід; але ані один з їхніх здогадів не спертий на позитивному ґрунті, ані не має жадної ваги. (Grote, G, History of Grece, Ню Йорк, 1872, IV, ст. 268, 362; пор. Соловьев, цит. твір, I, ст. 279). Енциклопедія Британіка (вид. 1958 р., VII, ст. 59) має довшу згадку про Дарія I Великого, сина Гістаспа, з роду Ахеменідів, що ходив походом на скитів. „Він перейшовши із своєю армією Босфор, підбив Тракію і перейшов через Дунай до краю турян (над Дністром). Помаршувавши кілька тижнів у руські степи, Дарій був змушений вертатися назад".

На закінчення моїх завваг хочу сказати, що є ще чимало старовинних пам'ятників, які згадують про життя наших предків, але й досі ми їх вповні не використали. Ось напр. історія письменника Йордана, що й дотепер є єдиним основним джерелом короткого життя германського народу ґотів, що пропав у безвістях історії. Є у ній чимало згадок про Міжплемінний Союз або Українську Державу Антів, про яку, як признає рецензент, я подав найбільше вісток. Мусимо безупинно працювати над тією важливою справою. Ніхто інший цього за нас не зробить.

Іншим таким пам'ятником є „Житія св. Кирила-Костянтина і Методія", що колись вважалися леґендами, а сьогодні їх уважають за важливі історичні джерела. У них є згадки про початки християнства в Русі-Україні, про початки нашої державности і нашої грамоти - цивілізації.

До всіх таких пам'ятників треба нам підходити дуже серйозно і без упередження, шукаючи в них зерна правди про Україну. Без нашої серйозної і мозольної праці ніхто нам нашої правди не знайде.

Віцепрезидент Форд підтримує Президента в справі додаткових магнетофонних записів

Бірмінґгем, Алабама. — Минулої середи віцепрезидент Форд заявив на пресовій конференції, що президент Ніксон має рацію, що тепер відмовляється передати додаткові магнетофонні записи Юридичній Комісії Палати Репрезентантів. Форд сказав, що поки Комісія не відкриє свої переслухування для преси та публіки, поки не проаналізує вже передані їй магнетофонні записи та документи та поки Комісія не переслухає всіх потрібних свідків — становище президента відносно передачі додаткових документів правильне. Як відомо, 7-го травня адвокат Білого Дому Джеймс Сент Клер повідомив, що Президент не плянує передати додаткових Вотерґейтських магнетофонних записів ні Юридичній Комісії, ні спеціяльному прокураторові Леонові Яворському, бо вважає, що вони вже одержали всі інформації, потрібні для їхніх слідств.

Найновіша заява віцепрезидента Форда, що підтримує відмову Президента передати додаткові магнетофонні записи, здивувала багатьох законодавців і представників преси, бо протягом кількох останніх тижнів Форд висловлював протилежні думки. Наприклад, 23-го травня він заявив, що Білий Дім повинен передати Комісії вимагані матеріяли й додав — „чим скорше, тим ліпше". Коли минулої середи кореспонденти запитали його чому змінив свою думку, Форд не дав точної відповіді, а тільки повторив, що „цілком розуміє теперішнє становище Білого Дому" і далі вимагатиме, щоб Комісія наперед зробила свої переслухання публічними, проаналізувала передані вже матеріяли та переслухала всіх свідків.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА МАЗУР — членка УНСоюзу, Відд. ч. 57, Т-ва св. Петра і Павла в Когоес. Померла на 80 р. життя. Покійна народилася в Австрії. Похорон відбувся 26 квітня 74 на цвинтарі св. Петра і Павла в Когоес.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відд. ч. 57

ІВАН ОНИСЬКО — член УНСоюзу, Відд. ч. 177 Т-ва Любові в Провіденс, Р.І. Помер на 61 р. життя. Покійний народився в Провіденс, Р.І., і став членом УНСоюзу 1949. Полишив у смутку дружину Аліцію, доньку Жан, сина Івана і брата Стефана. Похорон відбувся 27 квітня 74 на цвинтарі св. Анни в Кранстон, Р.І.
Вічна Йому Пам'ять!
Іван Лаба, секр. Від. 177

МИХАЙЛО КЕДРИЛЬ — член УНСоюзу, Відд. ч. 215, Т-ва Бр. св. Михайла в Горнель, Н.Й. Помер на 80 р. життя. Покійний народився в Україні і став членом УНСоюзу в 1941 р. Полишив у смутку багато вну- і правнуків. Похорон відбувся 22 квітня 74 на цвинтарі св. Анни в Горнель, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Іван Назар, секр.

МИХАЙЛО І. БОРИК — член УНСоюзу Відд. ч. 406, Т-ва Конкорд в Оліфант, Па. Помер на 70 р. життя. Покійний народився в Оліфант, Па. і став членом УНСоюзу 1946. Полишив у смутку дружину Марію, 8 сестер, 4 братів. Похорон відбувся 24 квітня 74 на цвинтарі св. Кирила й Методія в Пеквілле, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Микола Мартинюк, секр.

ВАСИЛЬ ҐЛЮТ — член УНСоюзу, Відд. ч. 19, Т-ва Д. Галичина в Ню Йорку місті. Помер на 86 р. життя. Покійний народився 1888 р. в Австрії, і став членом УНСоюзу в 1934 р. Полишив у смутку доньку Амелію. Похорон відбувся 19 квітня 74 на цвинтарі Кальварія в Квінсі.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПАВЛО КУЧЕРЯВИЙ — член УНСоюзу, Відд. ч. 45 Т-ва Любов в Філя. Па. Помер на 79 р. життя. Покійний народився в Україні і став членом УНСоюзу в 1953 р. Полишив у смутку дружину Францішку і доньки Ірину і Олімпію. Похорон відбувся на цвинтарі Фокс Чейс, Па. в Філя. Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН П. ВЕРБОВЕЦЬКИЙ — член УНСоюзу, Відд. ч. 220 Т-ва св. Петра і Павла в Чикаґо. Помер на 28 р. життя. Покійний народився в Австрії. Членом УНСоюзу став в 1954 р. Полишив у смутку батька Степана, матір Анну та братів Михайла й Мирона. Похорон відбувся 26 березня 74 на цвинтарі св. Миколая в Парк Рідж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відд. 220

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 8-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Піврічні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького 158 Відд. о год. 6 веч. в УНДомі, 216 Гренд вул. На порядку: піврічні звіти і поконвенційні звіти делеґатів. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Петро Польний, предс., Михайло Кіт, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 7128. ТАРЗАН ДАЄ ПОРАДУ

Я цілком не маю розв'язки для цієї проблеми, Тарзане! Маю 12 помічників, а все одно вбивства продовжуються!

Петре, замість розпорошувати своїх людей по цілому терені заповідника, чому не скличеш їх і тоді зформулюєш плян розшуку..?

Ясно, що це та сама група браконьєрів виконує всю погану роботу!!

Все варта попробувати, Тарзане! Сержанте Куза, зберіть усіх своїх людей та приведіть їх сюди!

Так є!